

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

К.Г. КОВАЛЕНКО, М.А. БОЙКО, В.І. ОДАРЧЕНКО

Україна, м.Харків, Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Найбільшою характерною ознакою сучасного суспільства є зміни в усіх сферах життя, які сьогодні просувають науку, економіку, промисловість, культуру, впливають на розвиток інформаційного й освітянського простору. Людина одержує професійні знання, уміння, навички, компетенції в системі безперервної освіти, що обумовлює її важливе місце у створенні майбутнього інтелектуального капіталу суспільства, організацій, підприємств, установ, колективів.

Зазначимо, що безперервна освіта передбачає не тільки підвищення кваліфікації, перепідготовку, а й стимулювання постійної самоосвіти для успішної життєдіяльності в умовах, що постійно змінюються.

Отже, безперервна освіта – це принцип організації освіти, що поєднує усі її шаблі й види (дошкільна, шкільна, професійна та післядипломна – підвищення кваліфікації і перепідготовка) у цілісну систему, що забезпечує можливість відновлення та поповнення знань і навичок протягом усього життя людини – від раннього дитинства до старості [2, с.166-167].

Безперервну освіту розглядають також як процес і принцип формування особистості, що передбачає створення систем освіти, відкритих для людей будь-якого віку й покоління та супроводжують людину протягом усього життя, сприяють постійному її розвитку, залучають до безперервного процесу отримання знань, умінь, навичок і способів поведінки [3, с.410].

У ході дослідження було з'ясовано, що безперервна освіта педагогічних працівників реалізується у таких формах:

- 1) підготовка у вищих навчальних закладах, що надають фахову педагогічну освіту;
- 2) перепідготовка на базі вищої освіти у відповідних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, що дозволяє отримати педагогічну освіту на базі іншої або ж доповнити педагогічну освіту опануванням інших галузей;
- 3) підвищення кваліфікації на базі закладів післядипломної педагогічної освіти у форми курсів підвищення кваліфікації, організації стажування в закладах освіти, установах, освітніх організаціях;
- 4) самоосвіта як самостійно організована людиною освіта на основі її потреб, мотивів, цілей, інтересів [2, с.103].

Індивідуальну траєкторію освіти педагогічного працівника можна розглядати як доцільний вибір ним змісту, форм, методів, технологій, прийомів освіти на основі узгодження індивідуальних цілей, потреб, мотивів інтересів працівника та цілей, вимог освітньої організації (навчального закладу, установи).

Безперервна освіта – це поповнення знань, формування умінь, навичок, компетенцій в освітніх установах й закладах у межах організованої дидактичної системи та самостійним шляхом (відвідування лекцій, тренінгів, участь у семінарах, конференціях, спілкування з іншими людьми, навчання на уроках минулого та досвіду). Стосовно організації безперервної освіти – це процеси й системи, що забезпечують людині можливість навчання, обміну знаннями, застосування цих знань у професійній діяльності [1, с.557].

Індивідуальна траєкторія освіти може здійснюватись за вибором різних форм (видів) безперервної освіти, але слід зазначити, що в організованих формах (підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації) вона є більш обмеженою, ніж при реалізації самоосвіти. Для реалізації індивідуальної траєкторії освіти та самоосвіти, що може здійснюватись паралельно, необхідним є її моделювання, прогнозування та визначення результатів. Невірно обраний шлях коштує марно витраченого часу, коштів і зусиль працівника й організацій.

Отже, безперервна освіта педагогічного працівника є необхідною для забезпечення успішного функціонування й розвитку як окремого працівника, так і освітньої організації й суспільства в цілому; найефективнішим способом реалізації безперервної освіти та самоосвіти педагогічного працівника є побудова та реалізація індивідуальної траєкторії їх одержання, що може здійснюватись за напрямками пошуку ефективних форм в системі безперервної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дафт Р. Менеджмент. 6-е изд. / Р. Дафт. Пер. с англ. – СПб : Питер, 2008. – 864 с.
2. Соціолого-педагогічний словник / [Укл. С.У. Гончаренко, В.В.Радул, М.М. Дубінка та ін.] / За ред. В.В. Радула. – К. : «ЕксОб», 2004. – 304 с.
3. Управление персоналом организации: учебник / Под ред. А.Я. Кибанова. – 3-е изд., доп. и перераб. - М. : ИНФРА-М, 2006. – 638 с.